

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 19 februari 2024
(OR. en)

6737/24

LIMITE

COEST 126

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad over Belarus

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over Belarus die de Raad (Buitenlandse Zaken) op 19 februari 2024 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over Belarus

1. De Raad bevestigt zijn conclusies over Belarus van 12 oktober 2020, waarin het beleid van de EU ten aanzien van Belarus wordt uiteengezet.
2. De EU staat achter de bevolking van Belarus. De Raad onderstreept zijn onwrikbare steun voor de bevolking van Belarus in haar streven naar een vrij, democratisch, soeverein en onafhankelijk Belarus dat deel uitmaakt van een vreedzaam en welvarend Europa.
3. De Raad blijft diep bezorgd over de verslechterende mensenrechtensituatie in Belarus en veroordeelt ten stelligste de aanhoudende vervolgings- en intimidatiecampagnes van het Belarussische regime tegen alle geledingen van de Belarussische samenleving, waaronder mensenrechtenverdedigers, journalisten, onafhankelijke vakbondsleden, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, en personen die tot nationale minderheden behoren. De Raad betreurt dat politieke gevangenen in erbarmelijke omstandigheden worden vastgehouden, worden blootgesteld aan foltering en mishandelingen zonder ook maar enige toegang tot essentiële gezondheidszorg, en dat aan veel van deze gevangenen al voor lange perioden het contact met hun advocaten en familieleden wordt ontzegd. De EU dringt aan op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating en het daadwerkelijke eerherstel van alle politieke gevangenen. De EU staat er tevens op dat de Belarussische autoriteiten de doodstraf afschaffen en, als eerste stap, een moratorium invoeren.
4. De Raad onderstreept dat de ongekennde onderdrukking, met name van het maatschappelijk middenveld en de onafhankelijke media, en de beperkingen op politieke participatie nefast zijn voor het eerlijke en legitieme verloop van de parlements- en lokale verkiezingen op 25 februari 2024. De EU betreurt dat de Belarussische autoriteiten in weerwil van hun internationale verbintenissen hebben besloten geen verkiezingswaarnemingsmissie van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) uit te nodigen voor de aankomende verkiezingen.
5. De Raad volhardt in zijn steun voor het democratische recht van de bevolking van Belarus om haar vertegenwoordigers te kiezen via vrije en eerlijke verkiezingen. De EU roept de Belarussische autoriteiten op om een oprechte en inclusieve dialoog met alle geledingen van de samenleving op te starten, met het oog op vrije en eerlijke verkiezingen onder toezicht van het ODIHR van de OVSE en conform internationaal erkende normen.
6. De Raad herhaalt dat hij vastbesloten is degenen die schuldig zijn aan mensenrechtenschendingen ter verantwoording te roepen. Er worden nog steeds grove mensenrechtenschendingen gepleegd om de Belarussische samenleving te onderdrukken en eenieder die als tegenstander van het regime wordt beschouwd het zwijgen op te leggen. Volgens het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten kunnen sommige van deze schendingen neerkomen op misdrijven tegen de menselijkheid.
7. De EU wijst er in dit verband opnieuw op hoe belangrijk het is dat de Mensenrechtenraad van de VN de mensenrechtensituatie in Belarus blijft onderzoeken, en is ingenomen met de werkzaamheden van de speciale rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Belarus, de

Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de mensenrechten en het Internationaal Platform inzake verantwoordingsplicht voor Belarus. De EU dringt er bij Belarus op aan volledig samen te werken met internationale en regionale mensenrechtenmechanismen. De toepassing van universele rechtsmacht is tevens een belangrijk instrument om straffeloosheid te voorkomen en te bestrijden en internationale verantwoordingsplicht te bevorderen.

8. De Raad veroordeelt het door Loekasjenka ondertekende decreet van 4 september 2023, waarbij paspoort- en andere consulaire diensten voor Belarussen in het buitenland worden beperkt, en herhaalt dat hij vastbesloten is de Belarussische burgers in de EU die de onderdrukking zijn ontvlucht, te blijven steunen, onder meer door middel van gecoördineerde inspanningen van de EU-lidstaten.
9. De Raad veroordeelt ten stelligste de aanhoudende steun van het Belarussische regime aan Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en roept Belarus op zich daarvan te onthouden en zijn internationale verplichten gestand te doen. Belarus moet zijn medeplichtigheid aan Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne stopzetten. De EU veroordeelt Ruslands aankondigingen dat het voornemens is kernwapens te stationeren op Belarussisch grondgebied en dat het daarover met Belarus tot een akkoord is gekomen. Deze aankondigingen staan haaks op de internationale verbintenissen van Belarus in het kader van het Memorandum van Boedapest en voeren de reeds verhoogde spanningen nog verder op. De Raad veroordeelt tevens de medeplichtigheid van het Belarussische regime aan de onrechtmatige deportatie van Oekraïense kinderen en herhaalt zijn dringende oproep aan Belarus om hen onmiddellijk veilig te laten terugkeren naar Oekraïne. De Europese Unie blijft zich inzetten voor de soevereiniteit en onafhankelijkheid van Belarus.
10. Voorts veroordeelt de Raad ten stelligste de hybride aanvallen aan de buitengrenzen van de EU, waaronder de instrumentalisering van migranten door het Belarussische regime voor politieke doeleinden, met medeplichtigheid van Rusland. De EU zal zijn solidariteit blijven tonen met de getroffen lidstaten.
11. De Raad onderstreept dat de veiligheid en beveiliging van nucleaire installaties een topprioriteit is voor de EU. De EU drukt in dit verband haar bezorgdheid uit voor de talloze onopgeloste veiligheidskwesties in de Belarussische kerncentrale, en dringt er bij Belarus op aan zich te houden aan de hoogste internationale nucleaire en milieuveiligheidsnormen en de stresstestbevelingen van de EU onverwijld uit te voeren.
12. De Raad heeft gerichte sancties ingesteld als reactie op de onderdrukking, de wantoestanden in het verkiezingsproces, het aanzetten tot en het organiseren van illegale grensoverschrijdingen, de mensenrechtenschendingen en de betrokkenheid van de autoriteiten bij Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De EU volgt zoals steeds een geleidelijke aanpak en staat dan ook klaar om verdere beperkende en gerichte maatregelen te treffen zolang de Belarussische autoriteiten deze activiteiten voortzetten.
13. De Raad uit zijn diepe bezorgdheid over de activiteiten van het regime-Loekasjenka die de nationale identiteit van Belarus aantasten en herhaalt dat hij de Belarussische taal en cultuur volkomen zal blijven steunen en bevorderen. De EU herinnert aan het belang van interpersoonlijke contacten, met bijzondere aandacht voor mobiliteit, jongerenwerk en culturele activiteiten, conform de beginselen in de conclusies van de Raad van 2020. De visumversoepelingsovereenkomst tussen de EU en Belarus blijft gelden voor gewone Belarussische burgers.

14. De Raad acht het Belarussisch maatschappelijk middenveld een belangrijke partner in het kader van het Oostelijk Partnerschap en herinnert eraan dat het Oostelijk Partnerschap steeds openstaat voor een toekomstig democratisch Belarus.
15. De EU zal het maatschappelijk middenveld en de democratische krachten in Belarus blijven steunen. De Raad is in dat verband zeer tevreden met de oprichting van het overlegorgaan van de EU met het maatschappelijk middenveld en de democratische krachten in Belarus en met de steuncoördinatie via de vergaderingen van de hoge ambtenaren, en spreekt zijn steun uit voor de voortzetting ervan. De EU is tevens ingenomen met de samenwerking van de Raad van Europa, via zijn contactgroep, met het maatschappelijk middenveld en de democratische krachten in Belarus.
16. De EU ondersteunt en looft de inspanningen van het maatschappelijk middenveld en de democratische krachten in Belarus en toont zich erkentelijk voor hun pro-Europese keuze. Een toekomstig democratisch Belarus heeft een plaats in de Europese familie. Zodra Belarus het pad richting democratie inslaat, zal de EU het land ondersteunen bij het stabiliseren van zijn economie en het hervormen van zijn instellingen. Wij willen de weerbaarheid helpen opbouwen, democratische hervormingen tot stand brengen, werkgelegenheid creëren en de bevolking een betere levensstandaard gunnen, onder meer via een uitgebreid plan met tot 3 miljard EUR aan economische steun voor een democratisch Belarus.
17. De EU blijft vastbesloten om Belarus hoog op de internationale agenda te houden. De Belarussische bevolking kan ten volste vertrouwen op de aanhoudende inzet van de Europese Unie voor haar welzijn, haar mensenrechten en haar recht op een welvarende toekomst in een democratisch Belarus.